

Mr Hans Bolkestein

Alle regionale vaarwegbeheer door waterschappen?!

Bestuurlijke en juridische aspecten

Nederlands Platform voor waterrecreatie

Onderwerpen:

- Maatschappelijk belang van varen,
- Wettelijk kader,
- Actie Storm en vaarwegbeheer,
- Regeerakkoord 30 september 2010,
- Spoedwet water en Bestuursakkoord Rijk - UvW,
- Kostenverdeling bij overdracht van het beheer,
- Procedure om tot de overdracht over te gaan,
- Notitie vaarwegbeheer in Unie-verband in de maak.

Maatschappelijk belang van varen:

- Recreatief varen: vrije tijdsbesteding; jaarlijks gaat 3 miljard in de sector om,
- Beroepsvaart: economisch van nog groter belang,
- Belang wordt nog groter: In Regeerakkoord: Kabinet investeert in de binnenvaartmogelijkheden om wegen en milieu te ontlasten.

Wettelijk kader:

- Art. 3.2 Waterwet: opdracht aan provincies in Rgelement,
- Art. 2 lid 2 Waterschapswet: waterstaatkundige taken bij ws'en, tenzij niet verenigbaar met het belang van een goede organisatie van dat beheer,
- Voor regionaal haven- en vaarwegbeheer kan dat anders zijn.
- Art. 2.1 sub c Waterwet: de wet richt zich ook op de vervulling van maatschappelijke functies, toegekend aan wateren, dus ook op de functie 'vaarweg',
- Art. 4.4 lid 2 Waterwet: provincie kent waterhuishoudkundige functies toe aan regionale wateren,

Vervolg wettelijk kader:

- In provinciale Waterverordening: de normen waaraan de vaarwegen moeten voldoen, o.a. gerelateerd aan het Basisrecreatietoerwaarnet,
 - Art. 2.8 hoofdstuk 2 Overgangsrecht Invoeringswet Waterwet: provincies tot uiterlijk 22/12/2012 de tijd het regionale vaarwegbeheer toe te kennen. Tot dat tijdstip blijft het beheer als vóór 22/12/2009,
 - Art. 98 Waterschapswet: waterschap draagt de kosten verbonden aan taken die het ex Reglement moet uitvoeren. Gaat dat de belangen van het waterschapsgebied te boven (vanwege vooral behartiging van provinciaal of nationaal belang), dan krijgt waterschap van het Rijk of van de provincie bijdragen.
-
-

Actie Storm van Unie van Waterschappen, eind 2009:

- Taskforce IPO/ provincies (naast 5 andere Taskforces),
 - Onderdeel van die Taskforce: overdracht vaarwegbeheer van provincies naar de waterschappen,
 - Mede gebaseerd op DGWater-traject Doelmatig waterbeheer: afspraken over de overdracht van vaarwegbeheer en het nautische beheer van provinciale vaarwegen aan waterschappen: op pragmatische wijze,
 - Het gaat niet over overdracht van eigendom van de vaarbak, maar over de bestuursrechtelijke aspecten van de overheidstaak vaarwegbeheer (en nautisch beheer),
-
-

Vervolg Actie Storm:

- Uitgaan van twee lagen: provincie: toekenning functies, vaststelling normen en toezicht op uitvoering en waterschap: uitvoering van (alle) waterbeheertaken voor regionale watersystemen,
 - Argumenten: is in lijn met Waterwet, past bij waterschap als DE regionale waterautoriteit, scheiding beleid en uitvoering, minder bestuurlijke drukte,
 - Vaarwegbeheer: is vooral bakbeheer,
 - Daarnaast nautisch beheer (verkeersregeling op 't water): bij voorkeur ook bij waterschap, als situatie niet te complex is.
 - Zeer nodig: inventarisatie per provincie: aantal km regionale vaarwegen, staat van onderhoud daarvan, wie is vaarwegbeheerder en nautisch beheerder en wie wordt dat?
-
-

Bestuursakkoord (BA) Water:

- Vóór het BA Water: visie provincies in Profiel provincies: enerzijds versterkt middenbestuur en regionale gebiedsontwikkelaar, anderzijds ook ambitie om uitvoering van watertaken over te nemen van RWS en van waterschappen, hetgeen nu achterhaald lijkt, blijktens het Regeerakkoord van medio 2010,
- In het BA Water (versie 4.1, maart 2011): uiterlijk eind 2012 moeten alle provincies uitspraak doen over wie vaarwegbeheerder blijft / wordt, waar dat veelal NU nog bij de provincies ligt,
- Over nautisch beheer niet gerept, maar hoort er wel bij,
- Waterschappen zullen in 2011 positie moeten bepalen.

Regeerakkoord (relevante passages) van medio 2010:

- Waterschappen blijven bestaan en beperken zich tot hun kerntaken, net als de andere overheden,
- Provincies hebben als kerntaken: ruimte, economie en natuur; dus geen water en in principe geen uitvoering watertaken,
- Meer investeringen in de binnenvaart ter ontlasting van wegen en milieu.

Spoodwet water: 100 miljoen

- Deze wet is nu in de Eerste Kamer met nog een plenaire behandeling,
- Helaas uitsluitend in de wet: betalen van m+b-bestrijding en HWBP door de waterschappen, verdere voorstellen voor doelmatigheid niet in deze wet meegenomen: hebben nu een plek in het BA Water,
- Voorstellen monden uit in wetgeving,
- Commentaar UvW op de wet: wetstechnisch aan I&M, amendementen opgesteld voor kamerleden (TK en EK) en meegeschreven aan BA Water van Rijk met de drie koepels.

Financiële aspecten (macro-economisch):

- Overdracht vaarwegbeheer aan ws'en betekent per jaar ongeveer 90 miljoen euro extra voor de ws'en,
 - Rijk is nu ongeveer 100 miljoen euro daarvoor kwijt via provinciefonds,
 - Dat betekent een besparing op de rijksbegroting (van VenW) van ongeveer 10 miljoen per jaar,
 - Besparingen niet meest spectaculair, wel de beoogde scheiding tussen beleid enerzijds en uitvoering anderzijds, in twee aparte bestuurslagen.
-
-

Rapport Richtlijn kostenverdeling vaarwegbeheer:

- Aanleiding: inwerkingtreding Waterwet: ook vaarwegbeheer valt onder het watersysteembeheer (bakbeheer),
- Daarin opdracht aan provincies na te denken over wie vaarwegbeheer (dus ook: nautisch beheer) over de regionale wateren dient uit te voeren,
- Opgesteld door vertegenwoordigers van de drie overheidskoepels,
- Ambtelijk in laatste fase en dan richting bestuurlijke échelons, want in najaar 2010 nog behoorlijk herzien,

Vervolg Rapport Richtlijn kostenverdeling vaarwegbeheer:

- Gaat alleen over: vaarwegbeheer, dit is infrastructuur van de vaarweg in standhouden, dan wel verbeteren,
- Niet over: beheer, onderhoud en bediening bruggen en sluizen,
- Ook niet over: het nautisch beheer (ex Scheepvaartverkeerswet),
- Belangrijkst: indeling van wateren met officieel toegekende vaarwegfunctie in categorieën en de tabel zelf over de kostenverdeling per categorie,
- Bij overdracht kan het gaan om: gesplitst beheer (vaarwegbeheer NIET bij waterschap), ongesplitst beheer met aanwijzing en substantiële meerkosten en ongesplitst 'vaarwegbeheer', meeliftend met het reguliere waterbeheer door het ws, waarbij geen aanwijzing plaatsvindt en er geen meerkosten zijn.

Ontvangst rapport:

- Op 16 maart 2011 behandeling in werkgroep van de koepels ter finale afhandeling,
 - Doorgeleiding naar bestuurlijke gremia,
 - Gedegen stuk,
 - Conclusie: nodig zijn inventarisatie van alle regionale vaarwegen en het beheer (zie een eerdere sheet) en gegevens over hoe de tabel in de praktijk uitpakt voor provincie en waterschap.
-
-

Procedure om tot overdracht over te gaan:

- Provincie inventariseert met de ws'en welke wateren in haar provincie vaarwegen zijn / moeten blijven of niet,
- Bepaalt welke wateren officiële functietoekenning 'vaarweg' en normering behoeven,
- Bepaalt wie vaarwegbeheerder en nautisch beheerder (welke onderdelen daarvan) blijft of wordt,
- Voert overleg over de kostenverdeling van het over te dragen vaarwegbeheer: ws moet het er mee eens zijn,
- Stelt voorstel tot overdracht op,
- Provincie voert het vaarweg- en nautisch beheer uit over de wateren waar zij zelf die beheerder blijft en stemt dat af met de waterbeheerder,
- Waterbeheerder voert vaarwegbeheer uit, na overdracht.

Notitie vaarwegbeheer van Unie van Waterschappen

- Notitie is in de maak,
- Per provincie / waterschap heel verschillende vaarwegbeheer situaties,
- Bij overdracht gaat het regionale wateren met een toegekende vaarwegfunctie,
- Voor alle overige regionale wateren waarop (kan) worden gevaren, legt Provincie geen normen vast, tenzij gemeente normeert, als zij autonoom 'vaarwegbeheerder' of havenbeheerder is,
- Nautisch beheer bij overdracht vaarwegbeheer betrekken,
- Ook eventueel overdracht van die paar minder belangrijke rijksvaarwegen aan waterschappen,
- Doelmatigheid van de taakuitvoering staat centraal bij herbezinning op vaarwegbeheer,
- Vaarwegbeheer over BRTN-routes bij provincies laten?
- Kostenverdeling kan struikelblok vormen,
- Medio 2011 is notitie gereed.

 Tot slot

VRAGEN???

